

Die Baumberge

6

Verrassende heuvelwandeling over de Baumberge, de hoogste 'bergen' van het Münsterland. Met veelvuldig uitzicht op het omringende parklandschap met beukenbossen, beekdalen en boerderijen.

*D*icht bij haar hoofdstad (Münster) toont het Münsterland zich verrassend heuvelachtig. In de onbekende 'Baumberge' tussen Coesfeld en Münster bereikt het Münsterland met 187 meter boven zeeniveau haar hoogste punt. Ver van de bekende wandelbestemmingen is het heerlijk rustig wandelen in een weids en parkachtig heuvelland van velden, akkers, heggen en beukenbossen. Kenmerkend zijn hier de grote Westfaalse boerenhoeves, die zijn opgetrokken van de lokale Baumberger zandsteen. Ook van deze Baumberger steen gebouwd is de Longinusturm, een massieve 32 meter hoge uitkijktoren, die rond 1900 werd gebouwd op de Westerberg, het hoogste punt van de heuvel. In deze toren vond in 1952 de eerste Duitse televisie-uitzending plaats, die werd uitgezonden vanuit de Nederlandse zendmast in Lopik. Later nam de Westdeutsche Rundfunk (WDR) vlakbij een nieuwe zendmast in gebruik en werd de Longinusturm een toeristische attractie. Met zijn café en uitkijkplatform trekt de toren in het weekend veel bezoekers.

soort wandeling	Rondwandeling over hooggelegen heuvelland, door bossen en velden en langs historische boerderijen.
lengte, zwaarte, hoogteverschil	13,5 km, middelzwaar, ↑ 150 m, top 187 m
begin- en eindpunt	Gasthaus Stevertal, Stevern 36, 48301 Nottuln
eten & drinken onderweg	Gasthaus Stevertal (www.gasthaus-stevortal.de); Café Longinusturm, Baumberg 45 (www.longinusturm.de , ma gesl.); hotel zum Waldfrieden, Lasbeck 43 (www.hotel-zum-waldfrieden.de); Waldgaststätte Leopoldshöhe, Leopoldshöhe 7; Café in het Sandsteinmuseum, Gennerich 9, Havixbeck.
kaartmateriaal	NRW Wanderkarte 1:25.000 nr. 52 Havixbeck/Münsterland, 1:25.000; KV-Plan Nottuln, Rad- und Wanderkarte Baumberge 1:25.000 (te koop in café Longinus, € 4)
informatie	Baumberge-Touristik, Markt 8, 48653 Coesfeld, tel. +49 (0) 2541-939, www.baumberge-touristik.de ; Tourist-Information Nottuln, Stiftsplatz 8, 48301 Nottuln, tel. +49 (0) 2502-9420, info@nottuln.de .
afstand vanaf Utrecht	175 km
afstand vanaf de grens	45 km (Winterswijk / Kotten)
bereikbaarheid per auto	Via A12, A18 en N318 naar Winterswijk, N319 naar Duitsland/Oeding, B525 via Coesfeld naar Nottuln; in Nottuln links ri. Havixbeck (Hagenstrasse), aan rand van het dorp RD, Harfelder Weg, later Stevern; einde weg RA, Stevern (P naast Gasthaus Stevertal).
met openbaar vervoer	Trein Enschede – Coesfeld – Havixbeck (ca 1,5 uur); vanaf station Havixbeck 30 min lopen naar de route via wandelroute A5 (www.bahn.de/nrw).

Wat is hier te zien?

De Wandeling

Deze afwisselende rondwandeling start in het Stevertal, klimt omhoog naar de Longinusturm op de top van de heuvelrug en loopt verder over hoog gelegen paden langs de rand van het grote beukenbos van de Baumberge. Onderweg is er mooi panorama-uitzicht op de dorpen, het omringende parklandschap of de slanke torens van de Billerbecker Dom in de verte. De wandeling verloopt grotendeels over onverharde paden en stille landweggetjes. Alleen aan het begin, bij het dorpje Stevern, volg je 2 km een asfaltweg. Het natuurschoon van het bloemenrijke Stevertal vergoedt hier veel. Onderweg zie je een groot aantal markeringen van (doorgaans korte) plaatselijke rondjes. Deze wandeling volgt delen van de wandelingen A1, A3, A9 en X21.

De omgeving

De Baumberge zijn weliswaar geen echte bergen, maar steken toch zo'n 100 meter uit boven het verder vlakke Münsterland. De ongeveer 10 km lange bergrug heeft een kenmerkend relatief vlak en boomloos plateau en is aan de randen met bos begroeid. De ondergrond van de Baumberge bestaat uit kalkzandsteen uit het Krijt, dat waterdoorlatend is. Hierdoor zakt het regenwater weg naar grote diepte. De spaarzame boerderijen moesten eeuwenlang hun water uit 40 tot 50 m diepe putten halen, of uit opvangbekkens (cisternes). Daarom is het plateau altijd dun bevolkt gebleven en is het rijk

Was gibt es hier zu sehen?

aan natuur. Het weggezakte regenwater komt aan de randen van de Baumberge weer naar buiten in bronnen en beken. De wandeling volgt aan de zuidrand van het Baumbergplateau de Steverbach, een kleine beek, tot haar bron op 130 m hoogte in het boerengehucht Uphoven, ten zuiden van de Longinusturm.

Bezienswaardigheid:

Baumberger Sandstein

De fijnkorrelige lichtgele Baumberger zandsteen, die sinds de middeleeuwen op diverse plaatsen in het gebied werd gewonnen, is zeer geschikt voor fijn steen- en beeldhouwwerk. De steen uit de Baumberge werd (ook in Nederland) veel gebruikt bij de bouw van kerken, o.a. bij de domkerken van Billerbeck, Münster en Osnabrück. En ook de bezienswaardige Burg Hülshoff en Haus Havixbeck (niet toegankelijk) zijn van zandsteen gebouwd. De neogotische Ludgerusdom van het nabijgelegen Billerbeck, met zijn prachtige slanke torens en lichte interieur, is beslist een bezoek waard. Vergeet ook niet het Baumberger Sandsteinmuseum in Havixbeck, over het ontstaan van deze steensoort en de geschiedenis van de steenhouders, metselaars en beeldhouwers van de Baumberge (toegang gratis).

- 1 Met de rug naar Gasthaus Stevertal LA, langs de asphaltweg door het Stevertal. Je volgt nu 1,5 km dit (alleen in het weekend vrij drukke) weggetje langs de Steverbach. Einde weg RA, een stukje langs de hoofdweg L874 ri Havixbeck (voorzichtig). Eerste weg LA, het dal van de Steverbach verder volgen. Over dit rustige weggetje wandel je langs grote herenboerderijen tot de bron van de beek (links beneden in het dal).
- 2 Volg de asphaltweg RD en op het eind R steil omhoog (markering A1). In een scherpe bocht bij een witte bank RD, bospad in en na 25 m RA. Bovenaan de helling op de asphaltweg R verder. Daarna eerste weg LA naar de van verre zichtbare Longinusturm.
- 3 Wandel (na een pauze in het café en een beklimming van de toren) langs de Longinusturm RD. Einde weg LA, hoofdweg richting zendmast. Eerste weg RA, wegwijzer 'WDR sender'. Volg de weg met bochten mee rond de zendmast en ga op het eind LA (Baumberg 70). Na 150 m (tegenover huisnr. 74) RA, een graspad in langs een hek. Ga na ca. 250 m met het pad mee naar rechts het beukenbos in.

4 Je wandelt nu op een langeafstandswandelpad, dat sporadisch met X21 (of alleen X) is gemarkeerd en dat je ongeveer 5 km volgt langs de noordhelling van de Baumberge. Na ca. 2km (bij een boerderij, Lasbeck 25) op asphalt naar links en bospad RD aanhouden en verder telkens RD.

5 Steek de voorrangsweg over en neem het asphaltweggetje langs hotel Waldfrieden en langs de bosrand, later onverhard. 1 km verder bereik je de Bruder Klaus kapel, met mooi uitzicht op Havixbeck.

6 Op de kruising bij de kapel RA, ri bos. Op de zogenaamde Vadersplatz LA (een kruising met een gedenksteen voor professor Vaders, oprichter van het Baumberger Verein), en even verder in het bos RD (parallel aan ruitepad). Je klimt naar de top van de Steverberg, ongeveer 182 m hoog. Het pad komt uit bij Gasthof Leopoldshöhe (wandelroute X21 gaat hier LA).

7 Direct na het Gasthof RA, pad langs akker. Aan het eind van de akker met bocht mee naar R en na 75 m bospad LA (2e bospad, geen markering). Halverwege de helling op een splitsing het rechter pad aanhouden, dat geleidelijk afdaalt naar de asphaltweg.

8 Op de asphaltweg aan de voet van de helling RA en na 300 m LA, een onverharde veldweg door de akkers. Einde weg LA, asphaltweg. Eerste weg RA en via een bruggetje de Steverbach oversteken, terug naar Gasthaus Stevertal.

Aanlooproute vanaf station Havixbeck/Lasbeck

Loop vanaf het station LA langs het spoor naar de hoofdweg (Freiherr-von-Twickel-Strasse) en ga LA het spoor over. Direct na het spoor LA, een met A5 gemarkeerde landweg, omhoog naar de Bruder Klaus kapel. Bij de kapel RD richting bos, verder op de hoofdroute. Terug naar het station: na hotel Waldfrieden, eerste weg LA, afdalen naar Lasbeck (markering X4).

